

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELVÉVEL.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — —
Negyedévre 2 — 50 —
Egy órára 1 — —
Egyes száma 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, és a kindohivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

Hirdetési díj:
Négy hasábon petit sorban 15 kr. Nagyobb terjedelmű a többesirítással hirdetések alku szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságszám 50 kr.
Nyilvántartási költségek minden petit sorra 50 krajczár.
Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kindohivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
Kéziratok nem adóznak vissza.

Hentzi szobrára koszoru!

Debreczen népétől kérdelem, eltűr-e hazája gyalázatát? Debreczen, a mely még egy hónapja sincs párt-, osztály-, rang- és rend-különbség nélkül tele szívvel, szeretettel ünnepelte Magyarország örök dicsőségét? Debreczen, amely megmutatta, hogy változott viszonyok között is hű marad magához, hű a mártír-nemzet szent hagyományaihoz, a magyar szív szunnyadó reményeihez? Gazemberek irtó kézzel orvultak szívünkre, bitangok egy nemzet reményeit fojtogatták. Pestis pusztit most a magyarok közli a kegyelt fő- és székvárosban, rémület szállta meg az emberek lelkét, a halál borzalma tartja lekötve a kezeket: ezt az időt leste ki két hazaáruló miniszter, hogy a mire semmiféle nyomoruság nem képes, meggyalázzák e szerencsétlen nemzet becsületét!

De a galád számítás kudarcot fog vallani. Mint egy ember fog fölkelni minden becületes magyar, hogy a felállított pellengéret összetörje. Ha a beteg főváros semmit nem tehetne, — a mint hogy a czudar szolgálélek erre számított — támadjon vihar az ország egészségének népeinek egészséges lelkéből és seperje el azt a kormányt, mely az erkölcsi halál förtelmét akarja e hazára árasztani. A nemzet szétszórt ifjúsága fogjon mindenütt kezét az öreg honvédekkel, rázzák ébredésre az elaltatott nemzeti erőt; a múlt dicsősége, a jövő büszkesége együtt töröljék el a jelen szégyenét, az ország népe követni fogja őket: vezessenek!

Debreczen ifjúsága, Debreczen honvédei, ti hallgatnátok, ti néznétek összetett kezekkel, mint tiporják a szolgaság sarába, a miért véretek hullott, a mire tisztá szivetek felesküdt: a szabadság ideálját? Ti öreg hősök, még élő vértanúk, a mi bánat lelketek aggságát bearányozta a dicsőséges honvéd névre ezentul a szégyen, fesse pirosra könnytől barázdált orcáitokat? Nemzetem viruló reménye, a miből ifju lelked eszményeit tápláltad, a példa ezentul ne szítsa tüzed? Oh, kiirtanám utó-só csepp véretem, szétlépném szivemnek izmait, ha hallgatásommal részese tudnék lenni az ezer-

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A meggyalázott nemzet.

Él-e még szivedben a haza szerelme? Magyar-e még kebled, magyar ifjúság? S látjátok-e, mint kezd orvul fenekedve, Adás, gonosz ármány ellenünk tusát? Véresen küzdötte végig annyi harcát, S elliporva hányszor szenvedt e haza . . . Oh de nem piszkolta még fenséges arcát Gyáva becstelenség szemtelen sara.

Hát hunyász kutyává törpült az oroszlán, Mely hatalmas harcot nem lankadva vitt! Korbácskell ma néki; — lobogója foszlány; — Meghunyázkodólag talpat nyal s vonít. Hősként tört ki egykor lánczos kereczébül S félvilággal álla szemközt vakmerőn . . . S híre bérzfokáról im, most sárba szédül: Áruló hízolgók rabszolgája lón.

Nem boszú vezette, nem hitvány önérdek, Nem zsoldért lengették azt a lobogót; A haza szerelme lángolt, mint szóvétnék, Vezérok szabadság csillagfényre volt. Nem gyilkoltak orvul, mint vérbős hiéna, Harczuk szörnyű volt bár, de mindig nemes: Névtelen felisten, hősök ivadéka A dú-vadnak szobra mellett mit keres?

esztendős létünk határán ránk zúduló gyalázatnak!

Bécsnek e legdrágább kincsünket tékozló cselédei hitszegő szájjal »kiengesztelődést« mernek hazudni. Hol volt, hol volt a »kiengesztelődés«, mikor Arad lehőhért mártýrainak emelt emléket a kegyelet? Hol volt akkor a két áruló, ki most kibékülésről beszél? Kinek van szüksége a kibékülésre? Mi a vértanúinkkal való közösséget meg nem tagadjuk azok kedvéért, kik most a hóhérokkal való közösséget nyíltan beösmerek s az áldozatok utódait a bevallott bűnök czinkostársaiul kegyesen kiengesztelődve készek magukhoz ölelni! Koronás királyával kibékült a nemzet 1867-ben. Ki meri mondani, hogy ez a kibékülés nem volt teljes, nem volt igaz? Felségáruló gazemberek, kiknek vádoltak padján a helyük. Ki hozott áldozatot, hogy az a kibékülés meglehessen? Melyik fél mondott le életbe vágó nagy államjogokról? Az uralkodóház hatalma gyarapodott, a nemzet jogai szenvedtek csorbulást, Most ime ő felsége miniszterei kijelentik, hogy az a kibékülés nem volt az igazi, a kiengesztelődést teljessé csak ugy tehetjük, ha legszentebb érzelmeinket meggyalázzuk, ha a gyilkos ellenség szobrára koszorut teszünk, koszorut tesznek azok, a kik a hazát vérbe, gyszába fojtó hata om zsoldosai ellen harczoltak, koszorut tesznek akkor, mikor az elesett hősök emléket ünneplik, koszorut tesznek azért, mert a mai hadsereg képviselői is fényes tanúbizonyságot teendők nagylelkűségükről, a honvédek ünnepéhez kegyesen leeresz-kednek.

Maradjanak ott, a hol voltak, mikor Aradról elmaradtak. Nincs szükségünk a kegyes leereszkedésre. Hőseink emléket ne csufolják meg azok, a kik nyíltan vallják a solidaritást azokkal, a kik »für Kaiser und Vaterland« a magyar nemzet, a magyar alkotmány ellen küzdöttek! Eddig mindig azt hazudták nekünk, hogy a közöshadsereg a mai magyar alkotmányhoz hű seregünk nekünk. Hiába tépte le Egerben Seemann a nemzeti színű »rongyot«, hiába akarta Fiumében Uzelácz rakásra lövetni Magyarországot hű polgárait: nekünk csak azt hazudták, hogy a mi hadseregünknek semmi köze az alkot-

mányunkra tört osztrák hadsereggel, melynek vezére Haynau, hősé Hentzi volt! Menjetez öreg honvédek, koszorúzzátok meg Hentzi emléket Budavárban, emeljetez szobrot Haynauinak Aradon, szemben a vértanúk szobrával, hiszen »legyen már egyszer vége ez áldatlan állapotnak«, hogy lelked, én rútul árulót nemzetem, különbséget tud tenni vértanuid és hóhéraid között, hiszen be kell végre következnie, mert a mi eddig volt, az nem volt őszinte, nem volt igaz, meg kell valahára történnie a nagyszerű kiengesztelődésnek — ugyan miért nem mondják meg, hogy kivel!

Ki kell engesztelődünk és meg kell lakolnunk, a miért legnagyobb fiát e hazának hazátlan aggságában szerető szívünk szabadon szétáradt egész melegével, háládatos lelkünk szabadon folyó könnyeivel ünnepeztük. Ez hát az az »erkölcsi erő«, melytől azt kívánjátok, hogy »nagyobb legyen, mint érzületünk«. Mert Kossuthot ünnepeztük, adjunk ugy-e elégtételt az udvar megsértett érzelmeinek? Gyáva szolgák, kik szemérmetlenül hazudtok uratoknak, e meggyalázott nemzet fog elkergetni benneteket, mint tolvaj cselédeket, kik egyszerre lopjátok meg a korona ékességét és a nemzet ősi bizodal-mát!

Titokban készült el az orvul kiesztelt terv, — egyszerre lepték meg vele a Kossuth ünnepek friss benyomásai alatt fellélekező nemzetet. A legalkalmasabb időben, mikor az ország szívében a legborzasztóbb kórság szedi áldozatait, mikor az egyetemi ifjúság szerte-széledt, végre előállottak vele, hogy a gaz szándékot veszedelem nélkül megvalósíthassák. Men-tegetőznek, avval, hogy jól tudják mi sokan »felre fogják érteni« e nemes nagy elhatározást, mely alku, csere-bere tárgyává teszi legszentebb érzelmeinket. Hősök voltak ellenfeleink is, a mikor a magunk hősei iránt a kegyelet adóját leróvjuk, elősmerhetjük az ő hősiségüket is. Ez ama sophisma, amelynek ürügye alatt most végre akarják vinni a nemzetek történetében páratlan gyalázatot. Nem két küzdő nemzet harca volt a mi harczunk. A kiknek mi szobrot emeltünk, azok alkotmányunkért, szabadságunkért

hinnem, hogy ön tanácslá atyámnak, egyidőre kihuzni magát a bonyolodott ügyekből, s az alatt ön . . .

— Az istenért, ne tovább, Szeréna nagysád, mert minden gyöngédségemnek vége lesz. Oh, mily borzasztó, ha megdöglöm helyzetet, neveltetésének ferde irányát! . . .

És mikor 20,000 frtnyi öröksége egy könnyelmű ferfinak egy hónapra is kevés, midőn ön nem ismeri a munkás életet, mely fontart és elvezeteket szerez nekünk, szegényeknek — Szeréna kisa-szony, kétségbe kell esnünk az ön jövője felett.

— Mit mond? Ha a báró elhagyna is, mit még nem hiszek, akkor is ki fog vergődni atyám e jelen szomorú viszonyokból, de leányát nem fogja elhagyni és róla kellőleg tud gondoskodni.

— Legyen nyugodtan nagysád! Most csak falura kell mennie, és majd a többi magától fog jönnie. Mindenek felett, gyermekem, ne gondolja, hogy rut önzés vezeti lépteimet s ad irányt telteimnek önnél. A jövő megmutat mindent.

— Hová utazott atyám, írja le nekem címét? ! mondám.
Sorányi megdöbbsent, elfehéredett, és elfordult tekintetem elől.

— Levelet hagyott önnek hátra, szólt, végre — meghagyta, hogy az első napokban nem szabad felfedeznem senkinek, még leányának sem, hová távozott . . . Előbb ki kell hirdetnem a vagyoni bukást . . . A birtokot s a budapesti házat eladni . . . Meg nem hagyva a kőbányai nagy szállót sem, és semmiféle ingó-

vérezték el, a kiket a hadsereg — mily gyalázat ez reánk! — a maga hőseinek tekint, azok szabadságunkat akarták lánczra verni, azok idegen zsarnok segélyt hívták ellenünk, azok voltak a hóhérok bajtársai. Öreg honvédek tegyetek szobrukra koszorut!

Kérdelem tőletek én fiatal honvéd, ki nevemre eddig büszke voltam, eldobjam-e magamtól szégyennel azt a kardot, melyről ugy álmodám, hogy egykor a ti példátokon hevülve, szent harczra vonhatom, a mely ha ti megtagadjátok a magatokét, mi más lehetne csak mint szolgaság szabalyja? Lobogjon föl lelketekben a régi harcz tüze, hívjátok tette az ifjakat, a nép követni fog, verjük szét együtt az áruló hadat!

B. S.

A képviselőház közigazgatási bizottsága gróf Tisza Lajos elnöke alatt tartott szombati ülésében tárgyalás alá vette a törvényhatóságokról szóló 1886. XXXI. t.-cz. nemely rendelkezései végrehajtásának függőben tartásáról szóló törvényjavaslatot, melyet Perczel Dezso előadó rövid indoklással elfogadásra ajánlott, utalván arra, hogy a javaslat célja az, miként a törvényhatóságok bizottsági tagok választása továbbra is a régi alapon történjen s az 1886. XXI. törvényoziknek ide vonatkozó s a választó kerületek új beosztását illető utasításai ne alkalmaztassanak. — Gr. S. z a p á r y miniszterelnök kiemeli azokat az indokokat, melyek czélszerűtlenné tüntették fel a hat évről hat évre való választásnak ez ide szerint való megváltoztatását. H o l l ó Lajos hozzájárul a javaslatához, érdemileg is azt tartván, hogy a tíz évre való választás rendkívül hosszú az önkormányzatnál. A bizottság általánosságban s rövid vita után érdemleges módosítás nélkül részleteiben is elfogadta a tjavaslatot. — Több vármegyének a képviselőházhoz intézett felirata a megyei tisztviselői fizetések javítása iránt a belügyminiszternek adatván ki, az ülés véget ért.

BELFÖLD.

Kossuth és a szerbek. Kossuth Lajost Zombor városa díszpolgárává választotta. Mint a Baicska jeleni, ezt a határozatot most mintegy 200 zombori szerb polgár megfőlebbezte. A hazafias polgárság körében ez az eljárás természetesen nagy felháborodást keltett.

Szapáry a királynál. Gróf Szapáry Gyula belügyminiszter sürgős kihalgatást kért ő felségénél a Hentzi-szobor megkoszorúzása ügyében. A kihalgatás után hétfőn referál a parlamentben.

Az új budapesti térparancsnok. A hadsereg rendeleti közlönye közzéteszi,

sá,ot, hogy minél több pénz gyűljön be az adóságok tisztázására . . . S mikor ez megtörténik, akkor lehet megmondani, hol van a királyi tanácsos ur asyja, hová e zürzavorból menekülni elhatározta.

— Szörnyűség, sohajtam, én se tudjam meg azonnal, s ne mehessek hozzá? Miért nem mehetek én ő hozzá?

— Türelem, kedves Szeréna nagysád, s legyen bizalma Sorányi bácsihoz! Habár félre-ismem engem, de azért nem haragszom, szeretem is önt, de csak mint fivér tud szeretni. Ezt el kell hinnie.

Pruvula sűtém le szemeimet. Nekem ugy látszott, hogy szemem könnyekben usztak, és ujra elfordulva, hosszas hallgatásba merült.

Néha sohajtott is.
Én tehát a korsi szegletébe megvonva magamat, elmélkedtem előbbi szavain. Nem birtam atyámat megérteni, (Oh isteom!) hogy ez emberre bizott.

Este felé vihar vett elé bennünket, s hamar besűtédett.

Az okos lovak ugy mentek, mintha a szél zugása, és a villámok nem iszapelték őket.

A kocsis szemére vonta kalapját. Engem köpenyembe takargatott Sorányi. Fogaim vaczogtak, fáztam. Azután lábaimra tett pokróczot, és vigasztalt, hogy fél óra múlva otthon leszünk.

— Otthon, gondolám. Mily otthon lesz az nekem? De hisz nem leszek én ott három napig sem. Vegre sürgönyözök atyámnak, és kell, hogy jobban rendelkezék sorsomról.

hogy Zsegyei Gabriányi József altábornagy, budapesti tábornok saját kérelmére a jól megérdemelt nyugalomba helyeztetik és hosszú és kitűnő szolgálatai elismerésül a 2-od osztályú vaskorona rendet díjmentesen kapja; egyúttal Rohonczy György tábornok, a 4. lovassdandár parancsnoka, a parancsnokságot való felmentés mellett, budapesti tábornokká neveztetik ki.

A királyné Gödöllőn. A királyné legnagyobb visszavonultságban tölti napjait Gödöllőn. Felhasználva a rendkívüli kedvező időjárást, óráhosszat sétálgat a kastély kertjében, azután olvassa a magyar és görög lapokat és korán tér nyugalomra. A királyi kastélynak még két vendége van: Lipót bajor herceg és a toscanai herceg, kik naphosszat cserkésznek szarvasra.

A magyar delegáció szombaton délelőtt Tisza Lajos gr. elnöklété alatt teljes ülést tartott a napirend megállapítása végett. A legközelebbi ülést kedden d. e. 10 órakor tartják meg a jelentések beterjesztése végett. A szerdán d. e. 10 órakor tartandó teljes ülésen a külügyi bizottság jelentését tárgyalják.

Főispáni kinevezés. A hiv. lap a következő királyi kéziratot közli: »A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnökök előterjesztésére: Darvas Imre, Abauj-Torna vármegye és Kassa sz. kir. város főispánját, ez állásától, tett szolgálatai teljes elismerése mellett, saját kérelmére felmentem, s helyébe Péchy Zsigmond Sáros vármegye alispánját, Abauj-Torna vármegye és Kassa sz. kir. város főispánjává kinevezem. Kelt Gödöllőn, 1892. évi október hó 8-án. Ferencz József s. k. Gróf Szapáry Gyula s. k.«

KÜLFÖLD.

Kolumbusz utódjának a kitüntetés. Amerika felfedezőjének csupán egy utódja él még. Ez Veragua herceg, a kiről annyira megfélemlítettek a Kolumbusz-ünnepségek rendezése során, hogy még csak meg se hívták sehoval Most Maria Krisztina királynő azzal kárpótolta a herceget, hogy az aranygyapjuval tüntette ki.

Nikita detronizálása. Tizenöt ezer montenegrói kérésint intézett a cázárhoz, hogy Nikitát a trónról való lemondásra kényszerítse, mert különben beláthatatlan zavarok, sőt belforradalmak következhetnek.

A porta Stambul látogatásáról. A porta végre elhatározta, hogy válaszul a legutóbbi orosz jegyzékekre. Válaszában ki fogja fejteni, hogy Stambul látogatását csak udvariassággal ténynek tekintni, a portának eszébe sem jut a szerződéseken változtatni és a berlini békecongresszus határozataitól eltérni.

A francziák és Dahomey. Napokon át csupa győzelmi hír érkezett Dahomeyból Párisba, hol már azt hitték, hogy ezuttal végeznék a franczia királyi vezér, Behanzin királyi vezér, franczia vezér megbeszélte, hogy visszaveretett, sőt más táviratok szerint azt rebesgetik, hogy az egész franczia sereg megsemmisített. A kormány e híreszteléseket teljesen alaptalanoknak mondja, sőt újabb harcok híre érkezett, melyekben a francziák győztek.

Fekete-sárga honvédünnep.

— A budai honvédelmi leleplezés.

A budai honvédszobor, melyet Zala György kiváló szobrászunk mintázott, bronzba öntve megérkezett Budapestre s a napokban felállítják a most készülő talapzatra.

Hisz atyám elmentele eszerint valóságos szökés volna, engem pedig elrejtettek a világtól. Mit tudtam én, hogy a pénz és vagyon mire való az embernek? En sohasem gondolkodtam magamról, csupán elfogadtam a jótét ezerféle kényelmet s kegyadományait.

A szegénységről sohasem beszéltem nekem senki.

En bőséget, örömeiket ismertem, mióta eszemem tudtam.

Szeretet környezett, szeszélyeimnek kedveztek, kis urú voltam, még atyám felett is uralkodva.

S most? Megfordulna mindez? Uralkodni fogna felettem valaki, és pedig egy ellenszenves férfi, s annak öreg falusi anyja?

Olyan nincs! Tarvölgyi Szeréna felett senki se uralkodik!

V.

F a l u n .

— Mindenekfelett az sértett, hogy az uton oly bizalmas merészséggel szólított: »gyermekem« czimezéssel. Hogy eshetik ez, a midőn Budapestben, nálunk megjelenés alkalmával, alig merésztel hozzám szólni!

Sötét este volt, mikor a vihar zugása, az eső csakodása közben megérkezünk falujokba, melyből semmit sem lehetett látni, csak azt tudom, hogy a kapu csikorogva nyit ki a kocsi előtt, s bementünk valahová.

A leleplezési ünnepre, mely november 2-án lesz, nagyban folynak az előkészületek.

A honvédszobor-bizottság a leleplezési programját így állította össze:

10 órakor: gyászmise.

10 óra 45 perc: szónoklat és leleplezés.

A főhadtestparancsnok és az 1848—9-iki honvéd-egylet központi választmányának elnöke egyidejűleg tesz ki leleplezési szoborrelé.

A diszszázadok megadják a diszlővéseket.

A dalárda éneklé a Hymnuszt.

A szobor-bizottság átadja a fő- és székvarósnak és ez átveszi a szobrot.

A vendégek és az 1848—9-iki honvédek a Szent-György-utczán át vonulnak a Szt.-György térre (a Hentzitérre!) és állást foglalnak.

A dalárda éneklé a király-hymnuszt (!)

A szobor-bizottság elnöke és a főhadtestparancsnok a szobor (a Hentziszobor!) elé teszik egyidejűleg koszorúkat.

A diszszázadok megadják a diszlővéseket.

A vendégek távoznak.

Az 1848—9-iki honvédek a szarvas téren vonulnak a régi tabáni temetőbe s a névtelen hősök sírjára koszorút tesznek.

A leleplezésre vonatkozólag a »B. C.« a következőket írja:

»A honvédelmi nagybizottság elhatározta, hogy az emlék leleplezése küszöbön álló ünnepén nemcsak a Budavár ostrománál elesett honvédek emléksobrára helyez koszorút, hanem katonai lovagiasággal hasonló koszorút helyez azon szent-györgy-téri szobor talapzatára is, melyen az akkor a honvédek ellenüként elesett katonák nevei vannak bevéve. A bizottság, amint halljuk, az emlékszóbor leleplezésére az összes polgári és katonai hatóságokat meghívta és úgy hisszük, biztosra vehető, hogy a közös hadsereg részéről valószínűleg maga Lobkowitz herceg hadtestparancsnok által a leleplezendő szobor talapzatára koszorút fognak helyezni az elesett honvédek emlékére. Meg vagyunk győződve, (már mint a »B. C.«) hogy a honvédelmi-bizottság határozatát lehetetlen lesz felreverteni s hogy az tisztán csak az uralkodójával 25 év óta teljesen kibékült nemzet őszinte nyílt gondolkodásának őrvendetes megújuló dokumentálásaként tekinthető.«

Szépén kiesztelt terv ez s első pillantra sok rövidlátót fog elvakítani. Rávall e terv a Klapkatermetes botrányait rendező központi venterán honvéd-bizottságra, rávall Tisza Lászlóra, a ki 1848-ban utoljára a szerencsétlen moóri csatában szerepelt s a ki úgy látszik még most se törülte ki szeméből Jellasi tiszteinek emlékét. A fennebbi tervben nincs semmi viszonság, a mely a kölcsonös lovagiaság szempontját léptethetné előtérbe. Lobkowitz, a budapesti 4-ik hadtest parancsnoka nem képviselheti az 1848—49-diki császári hadsereget. Mi tiltakozunk az ellen, hogy a mostani közös hadsereg azonos volna azzal a hadsereggel, amelynek tisztjei a nőket botoz-

Ebek esaholtak.

Idegen hangokat hallottam, s egyidejűleg Sorányi ügyvéd így szól hozzám:

— Nagysád, megérkezünk. Miután anyám sürgőnyt kapott tőlem, szívesen várt vendégei leszünk.

Ekkor aztán láttam két paraszt férfieselédet és egy izmos falusi leányt, ki szolgáló lehetett.

Lámpát tartott, míg engem a szó teljes értelmében Sorányi kivett a hintóból s a sáros udvaron három-négy lépést bevitt a csinos, oszlopos, kövezett folyosóra.

Karófogva vezetett egy ajtón befelé, hol már egy éltes, igen ajánló külsejű nőjöttelenk.

— Itt vagyunk, kedves anyám, Tarvölgyi Szeréna urhölgy, ajánlom figyelmedbe.

Kezet csókolt anyjának.

Nem tudom, mi ösztönzött azon ördögi gondolatra, hogy az első perczben már gögös legyek Sorányi anyjához!

Ennek a feladata lesz, engem a falusi életre csábítani! Ezért gyűlöltöm teljes lelkemből! (Istenem, bocsásd meg gőgösségemért, mert ezek az emberek sohasem bocsáthatnak meg!)

— Isten hozta, kedves Szeréna! Így fogadott az öreg asszony, sőt megcsókolta homlokomat! Majd elrántottam, s tettem is arra mozdulatot: s akkor megdöbbenve nézett perczig rám.

(Folyt. köv.)

tatták, azzal a hadsereggel, amely a hadifoglyokat felakasztatta, azzal a hadsereggel, — amelynek tisztjei a kardbojtól hóhérrkőtelet csináltak.

Mi tiltakozunk az ellen, hogy a Budavár ostromában elesett honvédeinket egy színvonalra helyezték Hentzi hazátlan zsoldos sereggel, s egy színvonalra helyezték a gyáva Hentzivel, a ki a védtelen Pestet bombáztatta, a becstelen Hentzivel, a ki amikor pétervárdi fogságából Kossuth kieresztette, megfogadta, hogy Magyarország ellen többé nem harcol, a hazaáruló Hentzivel, a ki debreczeni születésű lévén, mikor ellenünk küzdött, nem hazajárt, hanem hazája ellen harcolt. Már pedig egy bűn van, mit sem isten, sem ember, sem veterán honvéd-bizottság meg nem bocsáthat s ez a hazaárulás.

Sem Tisza Lászlót, sem Ivánka Imrét, kiknek az a szerencséjük, hogy »idejekorán« Jellasi fogságába estek s így — mint maguk mondják — a »sir felé csak most közelednek«, nem pedig Budavár bevételkor, avagy 1849. október havában, nem jogosítja fel arra, hogy »hazafias tetteik« minősítsék Budavár osztrák védelmét.

Bem szobránál, az aradi vértanúk szobránál, Klapka temetésénél nem volt képviselve a közös hadsereg s nem volt jelen senki, a kit a 48-diki császári hadsereg képviselőjéül tekinthetünk volna, nem volt képviselve az uralkodó ház s most azt kívánják, hogy a 48/49-es honvédek koszorúzzák meg éppen Hentziszobrot! Am tegyünk koszorút a váci csatában hősiessé esett Götz osztrák tábornok sírjára, vagy az ellenfél más vitézeinek az emlékére, de nem Hentziére, akinek a szobrán az a hazugság áll, hogy amikor a védtelen Pestet agyuztatta, a »hazaért« halt meg.

Az eszme, hogy az 1848—49-iki honvéd-központi választmány elnöke, Tisza László megkoszorúzza a Hentzi-szobrot, Ivánka Imre fejében fogamzott meg.

Ivánka csakis legnagyobb intimsaival közölte az eszmet, míg a szoborbizottság többi tagjaival szemben titkolódzott és csak egyes rejtélyesen hangzó megjegyzéseket ejtett el előtte, — a leleplezési program nagyszerűségére nézve.

Azok az intimsók, a kikkel Ivánka közölte tervét s a kikkel azt megtanácskozta, báró Liphay Béla, Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium rendőri osztályának főnöke, voltak.

A terv természetesen olyan volt, hogy ahhoz a hadtestparancsnokság és a legfelsőbb udvari körök beleegyezését előzetesen ki kellett kérni.

Ezen közvetítő szerepre báró Liphay és Jekelfalussy vállalkoztak. Ezek voltak, a kik Ivánka tervét gróf Szapáry Gyula miniszterelnökkel közölték. A miniszterelnöknek tetszett a terv és ő maga közölte azt Lobkowitz herceg hadtestparancsnokkal.

A miniszterelnök legutóbbi bécsi utja, melyről a hivatalos táviratok azt mondták, hogy gróf Szapáry azért meg Bécsbe, hogy a német császár előtt tisztelegjen, első sorban ezzel az ügygyel állott kapcsolatban és gróf Szapáry a legfelsőbb beleegyezéssel jött vissza Bécsből.

Most már nem volt egyéb hátra, mint az, hogy a program tervét a szoborbizottság elébe vigyék. De ez is nagy óvatossággal történt s a beavatottak abban állapodtak meg, hogy csak a már teljesen kidolgozott programot fogják a szoborbizottság plénuma elébe terjeszteni.

A program részleteit az e hó 12-én, 13-án és 14-én tartott kisebb bizottsági üléseken állapították meg a hadtestparancsnoksággal egyetemben.

Ez alatt a tanácskozások alatt akadtak egyesek, a kik figyelmeztették Ivánka Imrét, hogy a program reczenzist fog kelteni.

Meglátsátok, hogy baj lesz belőle; mondta szóról szóra a szobor-bizottság egyik tagja.

»Magamra veszem.«

Ez volt Ivánka felelete.

Egy másik ülésen, a hol az is szóba került, vajon nem volna-e legjobb az egész tervet eljéteni, Ivánka a következő nyilatkozatot tette:

»Fentartom az indítványt. Ellenészetben lemondok elnöki állásomról.«

Több bizottsági tag, a ki renitenskedni merésztelt, erre meghunyászkodott.

— Mit csinálnánk Ivánka nélkül?!

mondta a bizottság egy tagja, lelkiismereti furdalásainak pressziója alatt.

A kisebb bizottsági üléseken szóba került az a terv, hogy az egyetemi ifjúságot is belevonják a leleplezési ünnepség programjába, de a bizottság több tagja figyelmeztetett a kellemetlenségekre, melyek ebből a leleplezésnél esetleg támadhatnának s ezért eljétték az eszmet.

Határidő-naptár.

Nov. 12. Esküdtészi tárgyalás Lukács László sajtóörében.

Nov. 15. Pályázatok beadásának határideje a debreczeni színházra.

Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tisztii állásokra.

Ujdonságok.

*** A honvédegyletek elnökségéhez** a honvédegyletek országos központi elnöksége a következő felhívást bocsátotta ki: Az 1887-dik évi május hó 17-dik napján Budapesten tartott országos honvédegyülés által — a budai honvédszobor tárgyában — kiküldött országos albizottság elnök Ivánka Imre ezredes ur. Ő Felsége a Király v. b. t. tanácsosa részéről f. hó 1-jéről a honvédegyletek országos központi bizottságához intézett jelentése szerint az 1848/9-es honvédség örök dicsőségére Budavárbán felállítatni tervbe vett honvédszobor e hónap folytán felállítatik, és f. é. november hó 2-kán, Mindenszentek napján, ünnepélyesen le fog leleplezteni; megkerestetik ennél fogva az igen tisztelt elnökség, miszerint teljes befolyását felhasználni méltóztassék arra, hogy a beces vezetése alatt álló együletünk ezen ünnepélyes tényről mulhatatlannal — minél nagyobb számban képviselve legyen, — megkeretvén egyszersmind a t. cz. elnökség arra is, hogy küldöttjeinek a valószínűség szerinti számát f. hó 20-ikáig az alulírott elnökséghez (IV. k. Zöldfa-u. 42.) mulhatatlannal a legbizonyosabban tudatni szíveskedjék, mert ezen jelentések fognak alapul vétetni arra nézve, hogy mennyi belépti jelvény készíttessék, miután ilyen jelvény nélkül az egykori honvédek részére fentartott külön helyre senki sem fog bejuthatni. Az itt említett jelvények vidéki egyleteinkből beérkező küldöttjeink, valamint az egyéb mihezértási értesítések f. hó 31-kén és november hó 1-jén — külön e célra kiküldött albizottság által — fognak a Magyar I. által. bizt. társaság palotájában a Pannónia-fele teremben kiszolgáltatni. Bajtársak! Budavárának 1849. május 21-kén ifjú honvédjaink által történt megvételét mindannyiunk — régi honvédeknek — a dicsőségét jelezni s hirdetni, mert — külömbőség nélkül a vidékre, a születés vagy vallásra, rang vagy néposztályra — részt vett fiait által e dicső fegyvertényben az egész magyar haza; illő dolog ennél fogva, hogy ahol csak 1848/9-es honvédek még élnek, mindenünnen seregélyünk e napra össze, annnyival illőbb tehát, hogy fennálló honvédegyleteinkből egyetlen egy se maradjon képviselet nélkül. Avagy öreg honvédbajtársak! nem dagad-e kebletek, ha vissza gondoltok 1849. május 21-kének reggelére, midőn a gyerkőcshonvédek által felszerelve, s alig hozzakészülve, az évszázadokon át hatalmas nemzetek felett diadalmaskodott hadsereg elől elküzdve a győzelem pálmáját, a magyar lobogót tűzték ki Budavár ormára? Nem dagad-e kebletek a vágytól, hogy hazánk kegyellete vitézségünknek emléket állítván összeseregélyünk annak talapzatánál — legszebb s leghősiesbb győzelmünk helyén? Búsza megelégedéssel jöhetünk oda össze. Az 1849. tavaszán győztes magyar fegyver a bevégzett tusa után nemes öntudattal hüvelyébe szállt; a győztes a győzöttnek baráti jobbot nyújtott, s aig 2 évtizeddel később a béke anygala a Budavára ormain ottont honfi vér cseppjeiből termelt olajjaggal a kezében onnan szállott alá, hirdetni a magyar haza jogainak sérthetlenségét. Hozzon isten benneteket bajtársak minél szamosabban! Budapest, 1892. Október 6. Honvédbajtársi üdvözlettel a honvédegyletek orsz. kp. elnöksége: T i s z a s László elnök. M i k á t Zsigmond jegyző.

Az eszme, hogy az 1848—49-iki honvéd-központi választmány elnöke, Tisza László megkoszorúzza a Hentzi-szobrot, Ivánka Imre fejében fogamzott meg.

Ivánka csakis legnagyobb intimsaival közölte az eszmet, míg a szoborbizottság többi tagjaival szemben titkolódzott és csak egyes rejtélyesen hangzó megjegyzéseket ejtett el előtte, — a leleplezési program nagyszerűségére nézve.

Azok az intimsók, a kikkel Ivánka közölte tervét s a kikkel azt megtanácskozta, báró Liphay Béla, Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium rendőri osztályának főnöke, voltak.

A terv természetesen olyan volt, hogy ahhoz a hadtestparancsnokság és a legfelsőbb udvari körök beleegyezését előzetesen ki kellett kérni.

Ezen közvetítő szerepre báró Liphay és Jekelfalussy vállalkoztak. Ezek voltak, a kik Ivánka tervét gróf Szapáry Gyula miniszterelnökkel közölték. A miniszterelnöknek tetszett a terv és ő maga közölte azt Lobkowitz herceg hadtestparancsnokkal.

A miniszterelnök legutóbbi bécsi utja, melyről a hivatalos táviratok azt mondták, hogy gróf Szapáry azért meg Bécsbe, hogy a német császár előtt tisztelegjen, első sorban ezzel az ügygyel állott kapcsolatban és gróf Szapáry a legfelsőbb beleegyezéssel jött vissza Bécsből.

Most már nem volt egyéb hátra, mint az, hogy a program tervét a szoborbizottság elébe vigyék. De ez is nagy óvatossággal történt s a beavatottak abban állapodtak meg, hogy csak a már teljesen kidolgozott programot fogják a szoborbizottság plénuma elébe terjeszteni.

A program részleteit az e hó 12-én, 13-án és 14-én tartott kisebb bizottsági üléseken állapították meg a hadtestparancsnoksággal egyetemben.

Ez alatt a tanácskozások alatt akadtak egyesek, a kik figyelmeztették Ivánka Imrét, hogy a program reczenzist fog kelteni.

Meglátsátok, hogy baj lesz belőle; mondta szóról szóra a szobor-bizottság egyik tagja.

»Magamra veszem.«

Ez volt Ivánka felelete.

Egy másik ülésen, a hol az is szóba került, vajon nem volna-e legjobb az egész tervet eljéteni, Ivánka a következő nyilatkozatot tette:

»Fentartom az indítványt. Ellenészetben lemondok elnöki állásomról.«

Több bizottsági tag, a ki renitenskedni merésztelt, erre meghunyászkodott.

— Mit csinálnánk Ivánka nélkül?!

gón, tisz-
gón. A
názza

egyle-
kor ér-
termé-
tárgya-
egylet-
töttünk
megy e

czeni te-
»Bika-
lyen a
kivül m-
Tornász-
tartásuk
tettek m-
volt, a
kedélyt,
csak fok-
kara. Jó
O r b a
városra
legigazab-
letnek; s
tornacsa-
továbbá
hályt és
a torna-
S i n k a
Nagy Fe-
hatatlan-
T ó t h
ki az ált-
szerezte,
egyletben
buzgó e-
bankett

A szülő-
kincsoke-
káló gon-
iskolai e-
a főiskol-
intézet
— tekint
ványra,
gett több
Utatisato-
taság sz-
mindenre-
kid, főké-
min felj-
gyelmezte
alkalmá-
ság kellő-
talan pü-
közvetlen
főiskolai
kalauzolás-
túl majdn-
hogy hely-
ralanul
korolt a
kalommal
Szeretete-
tette arra
fentartása-
(számszer-
feküvő 35
ifjaink fog-
Ugyancsak
abban is,
tantermek
teljen, m-
iránt, ho-
idején a
való érint-
ifjaink a

* A
marthya
leuma alk-
megkoszor-
festett arc-
mében. E
herceggre-
sek óriási
szült kos-
más babér
primási sz-
vasható: »
szary Kolo-
mirtuscer-
szalagjára
gyar költő
Császka Gy-
rut külön-
polyi Mátra-
zottság eln-
pap hazafi-
melyben
meg a »Sz-
menetben k-
a Mihalik-
nan visszat-
képe fölöt-

* Sz-
debreczeni
tői kinevez-
nak. Igen
érdekel
akar tudni
hogy a »Sz-
hály ur m-
»Szegedi H-
Nagyvárad-
lommal bu-

